

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Cena za celo leto . K 50.—, za pol leta . K 30.—,
za tretje leta . K 15.—, en mesec . K 5.—,
Dredništvo in upravnštvo: Kapitorjeva ulica št. 6.
Telefon št. 50.

Inzerati: Enostopna petletna (72 mm široka in 3 mm
visoka ali nje prostor) za enkrat po K 120.—
Postano: Enostopna petletna K 1.—, — izhaja vsak
dan, izveniš nedelje in praznike, ob 2. uri popoldne

V Celovcu vlada anarhija.

Uradni prostori jugoslovanskega zastopstva razdejani.

LDU Celovec, 25. aprila. V Celovcu je zavlada popolna anarhija. V torek ponoči so nemški vojaki pred hotelom, v katerem je nastanjeno od nemškoavstrijske vlade oficijelno priznано zastopstvo države Srbov, Hrvatov in Slovencev, priredili take dve uri trajajočo hrupno demonstracijo in opustošili vse pritlične hotelske prostore. V četrtek pa so pri belem dnevu trezni nemški vojaki udrli v uradne prostore jugoslovanskega zastopstva, jih oropali in ves pisarniški material zmetali na cesto med druhal, ki je vsak komad spre-

jela z radostnim vriščem in vse, kar ji je prišlo pod roko, uničila in razbila. Obenem z uradnimi prostori so vojaški plenilci opustošili tudi pisarno slovenskega odvetnika in znanega ljudskega voditelja dr. Müllerja. Kako zelo je podivjano nemško vojaštvo svojemu vojaškemu svetu zrastle čez glavo, se je pokazalo, ko je moral celovski vojaški svet dva vojaka, ki ju je bil dal aretirati, na zahtevo združenega moštva, takoj zopet izpustiti na svobodo. V sled plenitve in razdejanja nastala škoda se do- slej še ni dala oceniti.

Dr. Korošec v Sarajevu.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 26. aprila. Minister za prehrano dr. Korošec je prišel v Sarajevo. Povsod ga je ljudstvo sprejemalo z navdušenjem. Vsa javna poslopja so bila okra-

šena z zastavami. Odpejtal se je proti Metkoviću, odkoder se bo z ladjo prepeljal v Split.

Orlando proti Wilsonu.

LDU. Frankfurt, 25. aprila. (ČTU.) Iz Zeneve poročajo: Italijanski tiskovni urad naznanja, da je ministrski predsednik Orlando v odgovor na Wilsonovo izjavo objavil protiizjavo, ki zavrača proglas na italijansko vlado in izjavlja, da se poizkus spravi italijanski narod v opozicijo napram

italijanski vladi, ne bo posrečil. Izjava poudarja, da je neopravičen način, kako predsednik Wilson v svoji poslanici uporablja svoja načela na italijanske zahteve. Reka mora dobiti pravico do samodločbe, in Italija ne bo nikoli dopustila, da se Reka odtrga od Istre.

Odmevi pariških dogodkov v Belgradu.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 26. aprila. Če tudi niso vsi ministri v Belgradu, je bila sklicana seja, v kateri so razpravljali o političnem položaju

ju v zvezi z najnovejšimi poročili, ki jih je vlada prejela.

Italijanske priprave v Dalmaciji.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 26. aprila. Kot pripovedujejo tam Italijani sila mnogo materiala in metali, ki so dosti iz Splita, izkrcavajo

20.000 vojakov.

Izgubljena vera.

Verovali smo, da bo imela svetovna vojna, ki je toliko nepopravljive škode napravila celému svetu, vendar tudi dobrih posledic. Upali smo, da bodo obveljale v medsebojnem razmerju držav načela človečnosti, v razmerju narodov načela strpnosti in pravičnosti, da se bodo zlomile verige militarizma, v katerih je ječala vsa Evropa. Po zadnjih dogodkih v Parizu nimamo več tega upanja, naša vera je izgubljena.

Vsa tista lepa gesla, katera so dajala brezumnemu vojskovanju vendar nekaj zmisa, so se pokazala kot prazne besede brez vsebine. Samoodločba narodov, ta velika iznajdba Rusije, ne velja danes niti načeloma več, kaj šele dejanski. Ko je naše mirovno odposlanstvo zahtevalo v Parizu, naj se prebivalstvu Primorja dovoli, da pove z ljudskim glasovanjem, kateri državi hoče pripadati, je mirovni posvet preko tega šel na dnevni red. Ljudstva se oddajajo tistemu, kdor je dovolj močan, da si jih vzame.

Verovali smo, da bomo v bodoče obvarovani nesreč evropske vojne, da diplomati resno mislijo na mirovno zvezo narodov. Varali smo se. Italijani sedaj javno napovedujejo novo vojsko, odkrito izpovedujejo, da se bodo združili s tistimi, ki so danes premagani, z Nemčijo, Ogrsko in Bolgarijo, da jutri napadejo tiste, ki so včeraj zmagali. Tam smo, kjer smo bili pred petimi leti. Neštete milijarde narodnega premoženja so se med vojsko uničile — sedaj bo treba, kakor vse kaže, iztisniti iz narodov novih milijard, da se znova oborože za prihodnje boje!

Upali smo, da dosežemo narodno svobodo in ujedinjenje. Danes vidimo, da prehajamo v dobo novega suženjstva. Med komedijo, ki jo igrajo Italijani v Parizu, je vsakemu Slovencu najbolj očitno eno: Trst in Gorica sta zgubljena, o njiju se niti ne govori več! Če je Amerika morala nastopiti z vso svojo močjo za Reko in jo more le z bojem rešiti, potem je gotovo, da sta Trst in Gorica italijanska.

Izgubili smo vero v pariško diplomacijo, v prihodnje se bomo morali zanašati nase.

Komedija v Rimu.

LDU. Rim, 25. aprila. (DunKU.) »Agenzia Stefani« javlja: Snoči se je vršilo na trgu Colonna veliko ljudsko zborovanje, kjer so se zavzemali za italijanske teritorijalne zahteve. Zborovalci so nosili zastave z napisom: »Evviva zedinjena Italija, evviva italijanska Reka, evviva Orlando in evviva Sonnino«. Na trgu pred kapitolom je govoril župan Colonna: S tega mesta, kjer so odmevali dne 24. maja 1915 vojni klici, se razlegajo danes klici protesta in ogorčenja proti našim tačnim sovražnikom, ki si države nasprotovati našim pravicam. Italija je

izpolnila svojo dolžnost in ima tedaj pravico zahtevati, da ne škoduje njenim interesom nihče niti z izdajo niti s blambo. Zahteva lahko, da sovražniki ne sramote njenih žrtv. Rim izjavlja sveto, da si Italija ne da kratiti svojih nacionalnih pravic. To dolžnost so nam naložili naši mrtvi junaki. Živela Italija, živela pravica! Govor rimskega župana so sprejeli z velikim navdušenjem. Govorila sta še rimski poslanec Federzeni in provincijalni svetnik milanski Caranzoni. Nato se je množica vrnila na trg Colonna, kjer se je mirno razšla.

Londonska pogodba — kos papirja.

LDU Bern, 24. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Pariški večerni listi priobčujejo dva komentarja angleških listov »Daily Telegraph« in »Daily Chronicle«, ki zagovarjata stališče Italijanov. »Populaire« prinaša pod naslovom »Konferenca in italijanski imperializem« močno cenzurirani članek, v katerem pravi, da je prišla konferenca po svoji lastni politiki v zagato, i zkatere ni zadovoljivega izhoda in ki ne more dati zadoščenja tudi onim heterogenim elementom, katere

so gotove okolnosti združile v namen, ki nima ničesar skupnega s pravičnostjo in svobodo. Tajna londonska pogodba za pravega demokrata ne more veljati več kot kos papirja. Odkar je ves svet sprejel 14 Wilsonovih točk, se morajo razveljaviti vsi tajni dogovori, radi katerih je krvavela Evropa. Umetne manifestacije, katere uprizarjajo nekateri publicisti z namenom, da pokažejo solidnost italijanskega naroda s svojo vlado, ne bodo prevarile nikogar.

Nov denar na Hrvaškem.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

in Belgrad, 25. aprila. V Zagrebu se izdelujejo novi bankovci po 50 par, 1 in 2 dinarja, s katerimi se bodo zamenjale se-

dane vsote. Bankovci bodo imeli efektivno vrednost v državni garanciji ter bodo v prometu dve leti.

Bosenski muslimani.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 26. aprila. Muslimanska skupina okoli »Jednakosti« je izločila iz svoje sredine Šerifa Arnautovića, ki je dal do

sedaj smer listu. List bo odslej glasilo demokratske stranke za muslimane.

Italijanski napor za Reko.

LDU. Bern, 24. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Kakor poroča najnovejša številka lista »Temps«, sta šla v sredo zjutraj Lloyd George in Clemenceau k Wilsonu, kjer se je vršilo posvetovanje o predlogu, ki ga je stavila Italijanska vlada in katerega namen je, olajšati poravnavo. Predlog daje izrazito narodnostnemu vidiku prednost pred vsakršnimi drugačnimi preudarki. List objavlja brzojavko, katero je prejel Orlando iz Rima in kjer ga pozivlja 208 senatorjev in 322 poslancev italijanske zbornice, naj neomajno vztraja pri zahtevah Italije.

LDU. Pariz, 24. aprila. »Information« z dne 23. t. m. priobčuje pod naslovom »Kako so Francozi za Napoleona I. sodili o Istri in Dalmaciji«, članek, kjer obširno utemeljuje in zagotavlja italijanske zahteve.

LDU. Lugano, 25. aprila. (CTU.) Preden je ministrski predsednik Orlando sklenil zapustiti Pariz, mu je D'Annunzio br-

zojavno zatrjeval, da stoji ves narod složen za njim, ako se raje odloči odstopiti, kakor pa sankcionirati kršitev italijanskih pravic.

Demonstracije na Dunaju.

LDU Dunaj, 25. aprila. (CTU) Povodom pogreba na Veliki četrtak pred parlamentom usmrčenih policistov, ki se je vršil z vso vojaško častjo, so bile na Dunaju velike počestne demonstracije meščanskih slojev, posebno pa krščanskih socialcev, naperjene proti dogodkom zadnjih dni. Ko se je pogreb še vršil, se je začelo zbirati pred Mestnim domom ljudstvo k zborovanju, ki so ga sklicali povratniki iz vojne. Ta shod je bil pa zelo slabo obiskan. Bilo je navzočih komaj pol drugi tisoč ljudi, največ žensstva in poldorastle mladine. Govorniki so med drugim tudi omenjali, da se s takimi zborovanji pač ne bo dalo veliko doseči, in ko je celo eden navzočih ljudstvom razkladal, da bo odprava nina po 5000 kron za osebo, ki jo zahteva-

jo povratniki, državo nič manj stalo kakor 2 in pol milijardi, so se naenkrat vzdignili klici »vladni socialisti, vi ste podkupljeni od vlade«. Že pri tem zborovanju se je iz vzklikov manifestiral izrecni protisemitski značaj vsega gibanja, licijelni komunistični krogi so se odstranili. Demonstranti so nato odkorakali po Ringu proti kavarni Imperial, kjer so ustavili vozove in raz njih starih izživali ljudstvo, opirajoč se na dejstvo, da imajo tudi oni strojnice in orožje v posesti. Iz mesinega parka je skušala skupna demonstrantov prodreti v notranje mesto ter je prodrla kordon ljudske brambce. Razorožili so posamezne člane ljudske brambe ter polomili orožje. Redarji so osvobodili oddelek ljudske brambe iz kritičnega položaja. Demonstranti so nato vdrli proti državnemu uradu za vojne stvari, kjer so imeli zopet razne govore. Slednjič se je množica razšla, tako da jih je ostalo le še kakih 200 do 300 oseb, ki so odkorakale proti drugemu okraju (Leopoldstadt) ter tam v Taborstrasse oropali proslulo borzo tihotapev, kavarno »International«. Razbili so okna in opremo ter navzoče goste oropali ur, prstanov in denarnic. Ljudska bramba je oddala več strellov ter ranila približno 10 oseb. S pomočjo redarjev so demonstrante potisnili v smeri proti Pratu nazaj.

Boji na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča z 25. aprila dopoldne iz uradnega vira: 24. t. m. zvečer je obstreljevalo nemško topništvo različne naše posadke ter oddalo nekaj streliv na kolodvor Sinča voss. Naše topništvo je odgovarjalo. Pri Dobravi smo zavrnili sovražne patrole.

Avstrijski državni dolg.

LDU. Dunaj, 25. aprila. (DKU.) Uradno poročilo ugotavlja, da je nadaljnje poslovanje avstrijskega državnega dolga, s katerim se je do sedaj provizorično bavila nemško-avstrijska finančna uprava v imenu nacionalnih držav, prenehalo vsled izčrpanja skupnih sredstev. Kljub vsem poizkusom nemško-avstrijske vlade se do danes ni posrečilo doseči domenitve o udeležanju nacionalnih držav pri poslovanju splošnega avstrijskega državnega dolga. Nemško-avstrijski vladi, ki je bila slej ko prej pripravljena izpolnjevati del splošnih dolžnosti, ki odpadajo na njo, se ne more prisojati, da prevzame ves državni dolg na lastni račun ter da ga izplača iz lastnih sredstev. Nemško-avstrijska vlada je vsekakor pripravljena s pridržkom poznejšega zaračunavanja začasno skrbeti za ureditev onega dela državnega dolga, ki odgovarja izrecno nemško-avstrijskemu interesu. Radi tega mora nemško-avstrijska finančna uprava ustaviti odkup dopolnosti starega državnega dolga v tuzemstvu, bo pa predvsem majave dospelosti, kakor hitro je teh honoriranj ležeče v nemško-avstrijskem interesu, pokupila za celotno odkupnino. Za omejitev tega interesa je merodajen vidik, da se izvršuje gospodarsko-delovalno interesna v glav-

nem na ozemlju, ki ga upravlja Nemška Avstrija ali na ozemlju prijateljske ali nevtralne države. V tem zmislu so se ukrenile odredbe, katerih vsebino bo te dni razglasil državni urad za finance.

Preki sod v Carigradu.

LDU Bukarešta, 25. aprila. (ČTU.) Po poročilih iz Carigrada so angleške oblasti aretirale večje število agitatorjev, ki so ščuvali maso, naj vzkliče republiko svetov. Obласти so proglasile preki sod nad mestom.

Nemiri v Petrogradu.

LDU Carib, 25. aprila. (ČTU.) »Tribune de Genève« javlja preko Stockholma iz Petrograda: V Petrogradu so iznova izbruhnili nemiri. Več velikih tovarn je pogorelo. Petrograjska sovjetska vlada je aretirala in ustrelila kolovodje teroristov.

Dvorna posestva.

LDU Dunaj, 25. aprila. (DunKU.) Pod predsedstvom upravitelja dvorno - erarških posestev je bil danes sklepni pogovor o pridelitvi dvorno - erarnih objektov v svrhu preskrbe invalidov z nastopnim rezultatom: Grad Hetzendorf je namenjen za sprejem pohablencev na hrbtenici ter se takoj v to svrhu odda: poslopje, ki se nahaja v Leinzerparku in ki je že opremljeno v bolniške namene, je določeno za sprejem težko pohabljenih in grad Laxenburg se razširi za uporabo kot invalidni dom.

Iz pokrajine.

k Prenos kosti Zrinškega in Frankopana. Župan mesta Zagreba je izdal nastopni oklic v slovenskem jeziku:

Bratje Slovenci!

Dne 28. aprila t. l. bo vozil vlak v lomovino naše in vaše narodne mučenike in velikane Zrinškega in Frankopana. Prosimo Vas bratsko, da sprejmete ta vlak s slavljem in pijetato — odprtega srca — kakor sprejmete brat brata! Obprosi naj se večje naše trobojnice kot veliki znak, da smo se ujediniili zavedno v ideji svobode in narodnega jedinstva. Slava Zrinškemu in Frankopanu, prvim mučeniškom velike, ujedinjene Jugoslavije!

»Odbor za svečanu proslavo i prenos kostiju Zrinjskog i Frankopana«.

Dr. Stjepan Srkulj,
predsjednik

k Zrinjsko-frankopanska slovesnot. Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani odpošlje kot svojega zastopnika k sprejemu vlaka z zemeljskimi ostanke Zrinškega in Frankopana v Mariboru poverjenika dr. Karla Verstovška, ki bo ondi v imenu deželne vlade pozdravil došle goste in nato spremljal vlak do Zagreba, kjer se bo kot vladni zastopnik udeležil vseh slovesnosti.

k »Centralna uprava za trgovaški promet sa inostranstvom, podružnica v Ljubljani pozivlja vse upravičene trgovce s su-

himimi jedilnimi gobami, ki nameravajo iste izkazati v Nemško Avstrijo, da vložijo najkasneje do dne 5. maja pri zgoraj imenovani podružnici prošnje za dovolitev izvoza. Prošnjam naj se prilože takoj tudi vozni listi. Na po navedenem datumu došle prošnje bi se ne moglo več ozirati.

k Anketa za skrbstveno vzgojo — vzgojo manj nadarjenim, gluho-slepim, slepcev, korigendov itd. Naslednja seja se vrši v nedeljo, dne 27. t. m., ob 9. uri dopoldne v prostorih knjižnice vladne palače v Ljubljani. Vsi člani te ankete se uljudno vabijo, da se posvetovanja gotovo udeležijo.

k Prometne razmere na Hrvaškem. Dne 23. t. m. je bilo v zagrebški trgovski in obrtni zbornici posvetovanje o prometnih razmerah na hrvaškem, ki so se ga udeležili tudi štirje železniški uradniki. V imenu hrvaške deželne zveze trgovcev je govoril E. Belinski, ki je naglašal, da je sedanje povišanje tarifov že peto od leta 1917. Govoril je tudi o neprilikah pri izlaganju blaga na železnici. Da se blago izloži, je treba dati napojnine in iti več potov na kolodvor, a vsakokrat zastoji. Kljub temu se mora plačati stajarina od blaga za vsako uro po 3 krene. Tako nastaja tudi pomanjkanje vagonov. Posebno poglavje tvorijo tudi tatvine. Niti en vagon ne dospe cel na svoje mesto. Nato je govoril železniški nadkontrolor Boanar, ki je izjavil, da je nižje oboje tako demoralizirano, kakor nikdar prej. Zaprošili so zato vlado, naj da na razpolago orožništvo za varstvo vlakov. Na zagrebškem kolodvoru je 400 neiztovorjenih vagonov, od teh 200 za savsko divizijo. — Več govrnikov je povdarjalo, da se more s protekcijo blago brzo odpravljati. Blago se na posameznih postajah ustavlja samo zato, da mora pošiljatelj globoko poseči v žep. Tako je moral n. pr. nekdo izmed zborovalcev, ki je poslal iz Pečuha tri vagonce vina, plačati v treh dneh 20.000 K. Nekdo drugi je odposlal vagon blaga v Zemun 28. februarja, ki pa je došel na mesto šele 5. aprila popolnoma oplenjen, da je znašala škoda 91.000 K. Zagrebška pivovarna ima poseben tir na južni kolodvor. Vagon piva, namenjenega 7. aprila v Sisak, je rabil sedem dni, da je prišel z južnega na državni kolodvor, in ko je končno došel, je manjkalo 21 sodčkov piva. Vsled tega sedaj pivovarna ne rabi lastnega železniškega tira in vozi blago z enega na drugi kolodvor z navadnimi vozovi. Vagon, ki ga je ista pivovarna poslala 21. januarja v Varaždin, še do danes kljub ponovnim reklamacijam ni došel na svoje mesto. Navzoči so se tudi pritoževali radi dobave praznih vagonov. Tako se mora v Baku plačati za prazen vagon 2000 kron, a v Vinkovcih ga neka tvrdka ni mogla dobiti za 500 kron, ker je bilo to premalo. Navzoči železniški uradniki so odgovarjali, da je vsemu temu krivo dejstvo, ker je na 2100 km dolgih progah Hrvaške samo 180 uradnikov skupno z inženirji, a prometnih uradnikov je samo 130. Predsednik trgovske zbornice Aleksander je končno povdarjal, da je ureditev prometa socialno vprašanje in da bo došlo do katastrofe, ako se ne uredi dis-

ciplina in sploh izboljšajo prometne razmere.

k Organizacija ministrstva prehrane. Ministrstvo za prehrano potrebuje 1 ravnatelja, šefa oddelka za obnovo dežel, 4 tajnike in 5 pisarjev.

k Požar. V Dramljah je ogenj vpepelil na velikonočno nedeljo zjutraj ob 3. uri svinjske hleve župnišča ter so zgorele vse svinje in perutnina. Sreča v nesreči je bila, da je deževalo in bilo mirno. Le zato se je posrečilo ogenj omejiti in pogasiti, ker bi se sicer užgala tudi ostala gospodarska poslopja. Ker je začelo goreti v listnici, se sumi, da je zažgala hudobna roka.

k Komuniste izganjajo. Po najnovejših vesteh so izgnali veliko množino komunistov mažarske narodnosti iz Dunaja in Nemške Avstrije.

k Izgnani rudarji. Iz saarskega področja so izgnale francoske oblasti več sto rudarjev in veliko število ostalih oseb, ki se na poziv, da naj nehajo stavkati, niso poprijele dela.

k Pomanjkanje premoga. V okrožju železniških mrež ravnateljstva Halle na Nemškem je tako pomanjkanje premoga, da na oba velikonočna praznika ni vozil niti en oseben vlak.

k Nov list. V Novem Sadu je prišel izhajati nov list »Jedinstvo«, organ demokratske stranke, tiskan v cirilici.

k Prehrana. Hrvatski listi poročajo, da v mnogih krajih še doslej niso izkopali iz zemlje krompirja. Na ta način je oškodovana naša prehrana.

k Riž v Srbiji. Preteklo leto so poželi v stari Srbiji 428.000 kg riža. Cena je za 1 kg — 5 dinarjev.

k Preklje dražbe. Na ponedeljek dne 28. aprila ob 11. uri dopoldne pri okramnem glavarstvu v Radovljici razpisana dražba občinskega lova se preklicuje.

k Prevoz blaga čez ozemlje kraljevine SHS. Glasom naredbe Centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Beogradu, c. br. 691 z dne 23. t. m. je prevoz (transit) čez ozemlje kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v vseh smereh prost.

k Afera z izvoznici v Novem Sadu. Iz Novega Sada poročajo: Preiskava proti ponarejevalcem izvoznice, je zbudila tu veliko razburjenje. Prehivalstvo energično zahteva, da se te preiskave popolnoma izvedejo in objavijo imena vseh ljudi, o katerih se sumi, da so sodelovali pri ponarejanju in proti katerim se doslej še ni ničesar ukrenilo.

k Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani naznanja vsem članom »Matice hrvatske«, da so knjige za leto 1917. pravkar došle in so istim na razpolago v imenovani knjigarni.

4% državno posojilo

se vrne v

6 mesecev!

Iz Ljubliane.

1 Posebni vlak v Zagreb. Dne 30. t. m. bo južna železnica priredila poseben vlak v Zagreb in nazaj za polovično ceno.

1 »Kevček Andrejček« na Ljudskem odru. Opozarjamo, da se bo ta priljubljena igra uprizorila na odru Ljudskega doma danes, v soboto, in jutri, v nedeljo. Pričetek igre je obakrat točno ob pol osmi uri zvečer. Vstopnice se dobivajo pred pričetkom predstave pri blagajni od pol sedme ure dalje.

1 H koncertu Minje Tomšinske. O ruski umetnici Minji Tomšinski pišejo zagrebške »Novosti«, da je mlada ruska goslačica imela v Zagrebu velik izreden uspeh. Občinstvo jo je burno klicalo in neprestano zahtevalo, da dodaje novih točk. »Agramer Tagblatt« piše o njej med drugim: Tomšinska ima temperament kot vulkan pred izbruhom, robustno moč, ki se včasih tudi na stroške lepote izživi, moško energijo, ki pri ženskem spolu ni vsakdanja. Zdi se, da skladbo z vso grozo in vročino prekipevaločega temperamenta doživlja. V njej tiči neka premoč velikega ruskega naroda. Tudi je njeno tolmačenje koncertnih skladb največkrat od običajnega tolmačenja različno, originalno. Karakterističen je njen originalni ritmični čut, ki se na elementarni način izraža. Poslušalce potegne s seboj z elementarno silo.

1 Cvetlični dan. Danes popoldne in jutri dopoldne bodo prodajale ljubljanske gospodične pod protektoratom ge. dr. Brejčeve in ge. dr. Tavčarjeve cvetke na korist akad. menzi v Zagrebu. Naj ne bo nobenega, ki ne bi vsaj z majhnim darom pomagal naši mladini na njeni težavni poti. V isti namen je dohodek plesa, ki ga priredi dijaški odbor v nedeljo zvečer ob osmi uri v gornjih prostorih Narodnega Doma. Vstopnina k plesu, ki je združen s prosto zabavo, znaša 10 K za osebo.

1 O narodni noši v ljubljanski okolici in na Gorenjskem predava v ponedeljek ob 8. uri zvečer v Mestnem domu ravnatelj muzeja, gosp. dr. Jos. Mantuani. Vstopnina 1 K. Dijaki in dijakinje proste. Opozarjamo Slovenke na to aktualno predavanje, ki jim mora biti pred prihodom našega prestolonaslednika jako dobrodošlo.

1 Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom, podružnica v Ljubljani. Glasom ukrepa upravne komisije zgoraj omenjenega urada so se določile uradne ure od osmih zjutraj do dveh popoldne. Stranke se sprejemajo brez izjeme le ob delavnikih od 10. do 12. ure. Ostali čas je strogo rezerviran za notranje poslovanje.

1 »Državna posredovalnica za delo« naznanja, da se je osrednji urad, kakor tudi podružnica za Ljubljano in okolico preselila s 26. aprilom v svoje nove, velike in moderno urejene prostore v Gradišču, nasproti dramskega gledališča (v Lukmannovo hišo). S tem bo posredovalnica v mnogo večji meri možno ustreči vsem interesentom. Uradne ure za stranke so od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure. V nedeljah, praznikih in sobotah se ne uraduje.

1 Slepjar z zlatimi verižicami. Občinstvu v svarilo: Nikolaj Gauš, rodom iz Dobrinj, otok Krk, 27 let star, prodaja prav lepo izdelane pozlačene verižice za žepne ure kot pristno zlato po gostilnah in je na ta način že mnogo oseb osleparil. Policija ga je radi tega že večkrat aretovala, pa to ga še ni poboljšalo, tako da je bil danes radi takih sleparij zopet izročen državnemu pravdnstvu v Ljubljani.

1 Zlato zapestnico so našli na nekem kraju v Ljubljani. Kdor jo je zgubil, naj se obrne na Novo ulico št. 5, pri gospodu Rudolfu.

Izgubila se je zlata verižica od stolne cerkve do Most. Poštenega najditelja prosimo, naj jo prinese v Moste št. 42, ali pa v konsumno društvo, Zaloška cesta.

Repertoar narodnega gledališča.

Drama.

26. aprila, sobota: »Moč teme«. Abon. C 50.

27. aprila, nedelja, popoldne: »Krojaček junaček«. Abon. B 48.

28. aprila, ponedeljek: »Veriga«, popol., akademiki. Izven abon.

Opera.

26. aprila, sobota: »Ugrabljen Eve-lina« in »Pagliacci«. B 249.

27. aprila, nedelja: »Slovaška princeska«. Izven abon.

28. aprila, ponedeljek: Zaprto.

V 4% državnem posojilu je denar najbolj varno naložen!

Politična kronika.

p Ministrska kriza na vidiku. Iz Beograda javljajo: »Večerne Novosti« prinašajo vest, da bo pred sestankom narodnega predstavništva nastala še ministrska kriza in da bosta izstopila dva ministra iz kabineta.

p Povišanje dnevnin ministrom. Iz Beograda poročajo: Ministri, ki niso narodni poslanci in ki so dosedaj dobivali dnevno 45 dinarjev, je dnevna povisana na 65 dinarjev.

p Razkol med muslimanskimi demokrati. Iz Sarajeva poročajo: Med demokrati muslimani okoli »Jednakosti« je došlo do razkola. Dr. Zečević in dr. Salih begović bosta vstopila v radikalno stranko, a ostali politiki se hočejo pridružiti demokratskemu bloku. V radikalno stranko bo vstopil tudi Šerif Arnautović.

p Francoski list o Hrvatih. »Journal des Debats« prinaša 17. t. m. dalje poročilo svojega posebnega dopisnika iz Zagreba, Conte Begouena, ki pravi med drugim: Naitežja stvar za Hrvate je, ako

čujejo, da se jih še deloma smatra za prijatelje Avstrije. Oni protestirajo energično proti temu in dokazujejo, kako so izvrševali na vse načine sabotažo v avstro-ogrski vojski, ko so bili prisiljeni, da se bore proti ententi. Čehoslovaki so delali na isti način. Evropa za to ve ter je izkazala svojo hvaležnost čehoslovanskim legijam, a treba bi jo bilo tudi jugoslovanskim četam, katerih hrabrost je brez dvoma. Medtem pa Evropi še ni znano, kaj se je dogajalo za časa vojne med hrvatskimi in slovenskimi polki. Mene je to posebno zanimalo, pa sem preiskal vse vojaške arhive in dokumente, ki so sedaj v rokah države SHS in iz katerih imam zelo zanimive podatke o držanju Hrvatov v tej vojni. Begouen opozarja nadalje predvsem na preganjanja početkom vojne. Na podlagi sodnih spisov je dokazano, da so sodila leta 1914. vojaška sodišča v Zagrebu 1274 političnih zločinov, 1. 1915. 3780, a leta 1916. 8260 političnih zločinov. Te številke so samo iz Zagreba, a statistika iz Osjeka in drugih mest je še strašnejša. Ker so sodniki jugoslovanske narodnosti često oproščali obtožence, je vojno sodišče v Budimpešti odredilo, da se morajo vsi zločini veleizdaje, vohunstva in pobege soditi pri vojnem sodišču v Požunu. Nadalje piše, kako je prebivalstvo vzhodne Bosne, Srema itd. streljalo na avstro-ogrsko vojsko, kako je dal general Potiorek izprazniti cele kraje, deportirati na stotisoče ljudi, ki so bili sumljivi. Prinaša poročilo podmaršala Scheureja, ki pravi, da je veleizdaja na Hrvatskem družila vso deželo in da vsaki kmet vohuni za sovražnika. Begouen dokazuje, da se Hrvati, kakor tudi Čehi ne, niso mogli organizirati v notranjosti države, ker niso imeli orožja, zato so pa izvajali sabotažo na najuspešnejši način. Jugoslovanski zdravniki so bili dogovorjeni in so oproščali ljudi od vojaške službe, vsled česar so jih preganjali in pošiljali na fronto. Opisuje tudi dogodke v Dalmaciji in naglašja, da so bili dalmatinski Jugoslovani od vsega početka revolucionarni, dočim so bili italijanaši najponižnejše sluge Avstrije. To dokazuje z različnimi dokumenti in poročili namestnika Attemsa v Zadru, ki zlasti hvali dr. Ziliotta in ostale italijanaše zaradi njihovega povsem avstrijskega držanja. Nasprotno pa denuncira Hrvate, da so veleizdajalci in srbofilci. Končno omenja Begouen tudi »zelene kade«, ki so obstojali iz dezertirjev in znatno priporogli k razsulu avstro-ogrsk vojske. Jugoslovanske čete so končno otvorile pot italijanski vojski in s svojimi upori zadnje mesece povzročile padeč monarhije. Kot zadnji dokument navaja brzojavko maršala Borojeviča, v kateri javlja, kako so se na Ruki uprli hrvatski vojaki in zahtevali izobešanje hrvatske zastave. Dalje javlja Borojevič, da so jugoslovanske čete zapustile fronto in da koračkajo domov. Begouen pripominja, da je zelo značilno, ker množice na Reki niso zahtevale izobešanje italijanske, temveč hrvatske zastave.

Širite »Večerni list«!

Po svetu.

s Novi »Modrobrad«. Znana je srednjeveška pravljica o Modrobradu, ki je umoril osem žena. Pravijo, da je bil ta Modrobrad hudobni kralj Henrik sedmi ali osmi. Kakor je hudodelstvo strašno, je vendar verjetno, ker kralju ni bilo težko nekaznovano ubijati, skrivati itd. Mnogo bolj strašen je moderni modrobrad, Landru, ki se zdaj zagovarja pred pariškim sodiščem, je umoril 11 žena. Ta zločinec je kljub vsemu temu, da je bila vožnja med vojno velika, s pomočjo menjavanja stanovanj, imena in drugih pripomočkov, storil vsa ta hudodelstva, kot da igra na gledališkem odru. Najokrutnejša pretkanost tega znamenitega hudodelca je bila, da je ohranil od vsake žrteve kodrček las in sliko. Ta sanjava ljubezen za spomini ga je največ odkrila. Lahko si mislimo, kako senzacija je povzročila to odkritje. Celih 11 družin je, ki zelo dolgo niso nič vedeli o svojih hčerah, ali pa so bile prevarane v lažljivih vesteh o nagli smrti telt.

s Zaccanijeva propagandna gostovanja. Glasovit laški komik Ermente Zaccani je odbil sijajna angažma z gledališčem Sarah Bernhard v Parizu in z nekim gledališčem v Ameriki, da more sprejeti poziv gostovanja v Trstu, Polji, Zadru, Reki in Gorici. To gostovanje ima rodoljubno propagandni značaj, a Zaccani je navdušen za to. Gostovanje bo pričelo maja meseca, če ga ne bo treba preložiti za vedno, seveda.

s »Rimska« pravilnost. Na Francoskem so mater nekega vojnega begunca Moulina, ki je bil obsojen na smrt, obsodili na leto ječe zato, ker je sedem mesecev hranila svojega sina, ki je bil skrit v gozdu poleg rojstne vasi. La Foncherdiere pravi v »L'Œuvre« ironično, da bi morali tedaj obsoditi celo vas, ki je videla, da hodi mati vsak dan zvečer k svojemu sinu. Še več, obsoditi bi morali mater vsakega hudodelca zato, ker ga je rodila. Poleg tega še mnogi drugi listi obsojajo to čudno previdnost in brezčutnost.

s Dunajski muzeji se praznijo. Povratek italijanskih umetnin iz Dunaja še ni vse. Vse narodnosti imajo na Dunaju kaj, in vsak zahteva svoje nazaj. Od vseh teh pa zahtevajo Italijani največ. Zdaj n. pr. iščejo florentinki demant, takozvani »Toscani veliki vojvoda«, ki je pripadal družini Medici, pa je potem po smrti Gian Gastona prišel v roke družine Habsburško-lotrinske. Dijamant je težak devetindvajset gramov in je vreden dva milijona in pol lir. Ta dijamant je nosil Karl Smeli in ga je izgubil leta 1476. v bitki pri Gredsoni proti Švicarji, pa je pozneje prišel v roke družine Medici. Italijani trde, da ta kamen po pravu ne sme ostati v cesarski zakladnici na Dunaju, ker so se avstrijski cesarji odrekli velikega vojvodstva Toscanne, ko so stopili na prestol. In drugo kamentie in druge dragocenosti družine Zrinjskih? —

s Kako se kje varčuje. Največji del prebivalstva pri štedenju je na Danskem, kjer pride na 100 prebivalcev 54 hranilnih knjižic ter v Švici, kjer pride na isto število prebivalcev 52 knjižic. Potem pridejo: Norveška s 41,9, Šved-

ska z 38,4, Belgija z 36,6, Avstralija 35,1 in Francoska z 34,9 knjižicami na 100 prebivalcev. Za temi šele pride Nemška, Nizozemska itd. Najmanj hranilnih knjižic imajo v Združenih državah v Ameriki (10,2 na 100 prebivalcev), na Ogrskem 9,7, a na Ruskem samo 4,5.

s Najmanjša knjiga na svetu. Pred leti je bila na javni dražbi v Londonu prodana najmanjša knjiga sveta, namreč almanah, ki je bil tiskan v letu 1838. Njegov obseg je 1,9 cm in 1,6 cm. K almanahu spada tudi tok in povečalno steklo za branje, zakaj črke so čudovito majhne. S tem almanahom tekmuje »Novi zakon« v germanskem muzeju v Norimbergu, ki je bil natisnjen v XVII. stoletju. Ta knjižica ni nič večja kakor noht na palcu in ima 208 strani.

s Trije najboljši zdravniki. Kratko pred svojo smrtjo je dejal znameniti ruski zdravnik Pirogov takole: »Umiraje zapuščam tu tri slavne zdravnike, ki morejo pomagati bolnikom pri vsaki priliki.« Umirajoči je umolnil in vzdihnil in izpregovoril zopet. Napeto so pričakovali okoli stoječi imena onih znamenitih zdravnikov, a Pirogov je povzel in dejal: »Prvi zdravnik je — voda, drugi — gibajne ter tretji — zmernost.«

s Zdravljenje stebel. Neka revija pri naša zanimiv članek, kako je treba zdraviti in operirati pokvarjena, obtočena in bolna stebela. To je važno za gozde, ki so jih krogle upustošile. V mislih so samo velika stebela, ker bi se njih postopek na malih drevesih ne izplačal. Postopek je podoben plombiranju zob. Dolbina se izčisti, namaže z antiseptično mastjo, ki prepreči, da bi se duplina razširila. Nato se jo napolni s cementom. Drevo je čez par let popolnoma dobro.

s Neodvisna dežela Islandija. Ko se je ločitev Islandije od Danske končno objavila in je postala takozvana personalna unija, je dobil otok tudi svojo novo zastavo in nov grb. Najstarejši islandski grb — riba — so bili nadomestili že pred leti z belim sokoličem. Nov grb bo islandska zastava v obliki ščita, ki se opira na nekega islandskega deželnega patrona.

s Nova liga. Na Francoskem snujejo novo ligo, v katero bodo stopili skoro vsi vojaki, ki so se borili. Bo daleč od političnih strank in se bo bavilo samo z narodno reorganizacijo, posebno z obzirom na ekonomijo in socialna vprašanja. Nekdanji predsednik vlade Viviani bo imel ob priliki shoda v Orleansu velik govor, v katerem bo razvijal in tolmačil ideje »nove Francoške«.

s Obsojeni vojaki. Dne 6. aprila so ameriške oblasti obsodile na vešala in istega dne tudi izvršile obsodbo nekega vojaka — zamorca, ki je bil napadel neko osemletno deklico na zverinski način. Izvršitvi kazni so prisostvovala nebrojne formacije ameriških čet iz Dijona, Pariza in Rouena.

s Spomin na umrle književnike. V Parizu pripravljajo dostojno počastitev spomina književnikov, ki so padli v vojni. Na dnevnem redu je

mnogo točk, izvršile se bodo književna in cerkvena počastjenja. Na koncu bo general Maleterra prečital imena vseh poginotih književnikov.

s Največja uljudnost. Perzijski šah je obiskal angleško kraljico ter jo je tako počastil: Dosihmal sem štel svoja leta od svojega rojstva, v bodoče jih bom štel od ure, ko sem se sešel z angleško kraljico.

s Navade znamenitih oseb. Aleksander Veliki je postrani nosil glavo, Caesar se je praskal na glavi, cesar Jožef si je čestokrat mel roke, Napoleon je grizel nohte, Klopstock je bil strasten kadilec, Leibnitz je rad pil kavo, Kant je zanemarjal sleherno snaznost.

s Prsti ministra Padarewskega. Pred nekaj leti je ta veliki virtuoz na klavir in domoljub zavaroval prste na rokah za 300 tisoč frankov. Poljakom so danes ti prsti še mnogo dragocenejši, ker jim bodo podpisale vstajenje Poljske.

s Predsednik občinskega sveta v Njujorku je postal sin bivšega predsednika Roosevelta, podpolkovnik Teodor Roosevelt.

s Lloyd Georgejeva žena je izbrana v Cricitu za občinsko predsednico.

s Poštni zrakoplov zgorel. Poštni zrakoplov Pariz-Bordeaux je radi prehudega udarca na zemljo, ko se je ustavil, pričel goreti, ker se je bila neka kislina razlila po stroju. Vsa pošta, pisma in zavoji so zgoreli. Piloti so ostali pri življenju.

s Akademija lepih umetnosti v Parizu pripravlja v dar rumunski kraljici neko sliko, ki predstavlja sejo akademije, pri kateri je bila prisotna tudi kraljica. Na sliko, katero bodo izročili na dan kraljičinega odhoda iz Pariza, se bodo podpisali vsi člani akademije.

s Rostandova hiša. Častilci Rostanda želijo, da se njegova vila v Cambo pretvori v to, kar so naredili Angleži iz Šekspirove, Nemci iz Goethejeve, in sami Francozi iz Gueraeseyeve in Hugoojeve. Oni zahtevajo od vlade, da kupi hišo s posestvom vred in imenuje upravitelja, ki bo — brez bitnih sprememb — uredil vilo za kraj shajališča pesnikov.

s Prevelika kitajska vjudnost. Kako so Kitajci obzirni, pokazuj delovanje, ali način delovanja gospodične Čung, ki se mu di v Parizu, da zagovarja interese ženskega gibanja. Zanimiv je ta izvleček iz nekega humorističnega lista. Gospod Čung in gospod Kung sta sedela in se razgovarjala. Naenkrat začne gospod Kung, ki ni imel nikdar navado, da bi načelno rušil zakone obzirnosti: »Dragi gospod Čung, želim vam pripovedovati neko zelo zanimivo novico. Ta novica je rezultat mojega lastnega opazovanja, edaj gotovo in brez suma resnična. No, istočasno vem tudi, da je vaš značaj — no, naravno — to novico ne vem — kako naj Vam bi povedal. Kajti mislim, da bi bilo mnogo bolje, če bi vam vendarle povedal. Oprostite mi tedaj svobodo, ki si jo prilaščam in dovolite mi, da govorim.« Čung je dejal: »Pa naj bo. Kaj imate na srcu?« — »Moj dragi Čung, vaša obleka gorí,« je odgovoril Kung še vedno zelo obziren.

s Odpravljena navada. Leta 1203. je poslal francoski kralj Filip Avgust poslanstvo k angleškemu kralju Ivanu, ki naj bi ga pozvalo na dvoboj na življenje in smrt. Kralj Ivan pa za dvoboj ni imel prav nobene veselja, pač pa je poslal velikanskega viteza Courcyja na Francosko, da tam zastopa njegovo pravdo. Nalašč v ta namen in pod tem pogojem ga je izpustil iz ječe.

Tudi francoski kralj je poslal na dvoboj svojega zastopnika, ki je pa takoj zbežal, videč angleškega hrusta. Kralja, ki sta kljub sovraštvu hotela videti dvoboj in sta bila prišla na lice mesta, sta pa hotela imeti vendar malo zabave in sta rekla Courcyju, naj jima malo pokaže svojo moč. Snel si je čelado in jo postavil na kol, kakoršni so obdajali bojišče. Potegnil je meč in je tako zamahnil po čeladi, da jo je preklal na dva dela — bila je popolnoma iz železa — in je šla ostrina meča še globoko notri v les. Nobeden od navzočih vitezov ni mogel potegniti meča ven, nazadnje ga je moral Courcy sam. Kralj Ivan je pa vzel svilen čepico in jo je dal velikanu na glavo. Rekel pa je: »Nikdar več ti ni treba vzeti čepice raz glavo, niti pred Tvojim kraljem niti pred kom drugim.« Ta pravica se je podedovala od očeta na sina in tako naprej. Če je kdo od te rodovine prišel na dvor, je oči in klobuk nekoliko časa na glavi, pa se je odkril. To je šlo do časov kralja Ivana II. (1760 — 1820). Takratni Courcy je bil zlorabil in se pred kraljem odkril. Tedaj mu pa reče kralj: »Varni družbi pozimi leta 1807 naj ti pokrijo pred kraljem. Neke pravice pa mi ni mogel dati tudi kralj Ivan, saj je rekel: da ostanete pokriti tudi pred kraljem.« Pokazal je na dvorne dame in Courcy se je osramočen odkril. To je prenehala pravica, ki je bila nad čelo let ponos hrabrega rodu.

Sraka na ribjem lovu. Lakota je najboljši mojster; zlasti pozimi, ko je tičem miza kaj skromno pogrnjena. Takrat postane tudi sraka ribič, če je prilika. Da lovi in požira živeče ribe, tega sicer še niso opazovali, pač pa da na razne zelo zanimive načine privleče na dan umrle ribe, nabijajoče se ob površini ali pa tik pod ledeno plastjo in primrznjene nanjo. Blizu Vratislave se je napravila v mrzli novembarski noči tenka prozorna ledena skorja čez ribnik. Spodaj je bilo primrznjenih nanjo nekaj mrtvih karpov, njihova telesa so se dobro videla skozi kristalnočisti led. Zjutraj je bilo zbranih na ledu nekaj srak, zelo so bile vznemirjene, letale so nemirno semintja in neprestano klepetale. Videle so mrtve ribe pod ledom, rade bi jih bile porušile, pa niso mogle do njih in tudi niso vedele, kako. Včasih je govorila ena sama, druge so pa ostro in zvedavo gledale na ribe pod ledom, potem je govorila druga, včasih tudi po več skupaj, potem pa kar naenkrat spet vse, kar napretek: gotovo so se posvetovale, kako bi prišle do zaželjene jedi. Večkrat so poskusile napraviti s svojimi močnimi kljuni luknjo v led kakor žolna v drevo, a plast je ostala nespremenjena, preveč je bila trda. Ta neuspeh jim pa ni vzel korajžje, posvetovale so se naprej; nazadnje so prišle do nekega zaključka, kajti opustile so namero prebiti led s kljuni. Se-

daj se jih je vsedlo par na led, kakor bi valile; očitno so hotele doseči s toploto to, kar se jim ni posrečilo z udarci kljunov, namreč omehčati led. Uspeh je kmalu pokazal, da so imele prav; kajti ko so kmalu potem zopet začele delovati s kljuni, je nastala na sedaj tanjši ledeni skorji luknja; prva sraka rine s kljunom notri in popade ribo, druga ji sledi in obe vlečeta kar se da. Luknja je bila pa preozka, riba ni šla ven. A obe sraki jo trdo držita, druge pa kljujejo in kljujejo naprej; kmalu je luknja tako široka, da so mogle izvlči vse ribe.

s Pozabljen general. Znani ruski general Benkendorff, umrl leta 1858, je bil eden najbolj raztresenih ljudi. Ko je prišel enkrat tekom vojaških vaj skozi malo mesto, je šel na pošto in vprašal tam, če je prišlo kako pismo na njegov naslov. »Kako Vam je ime?« vpraša poštar. »Ime? Ime?« je ugibal general in ni vedel, kaj bi rekel; pozabil ga je bil. Odšel je in rekel, da pride pozneje nazaj. Prisedel na cesto je srečal znan častnik in ga je pozdravil z besedami: »Dober dan, Benkendorff!« — »Kako si rekel?« reče general. »Zares, Benkendorff.« Ne da bi odzdravil, je tekel nazaj na pošto. — Drugič so ga povabili na bal. Veselica je bila končana, vsi gostje so odšli, kajti bilo je že pozno ponoči. Samo Benkendorff in pa hišni gospodar sta stala v prazni dvorani, dolgočasno sta se pogovarjala, kajti oba sta bila močno zaspana. Gospodar je rekel: »Pojva v kadilno sobo!« Z nagubanim čelom mu sedi general, a dobra volja jima tudi tam ni prišla — Benkendorff kar ni mogel iti, gospodar se je pa bal opomniti visokega gosta na odhod. Slednjic, pretekle je že spet pol ure, se gospodar ojunati in reče: »Morebiti pa Vaša kočija še ni prišla, eks-celencia, ali naj dam svojo zaprežo?« — »Kaj pravite? Vašo? Sem Vam hotel ravnokar isto predlagati.« Sedaj še se je stvar pojasnila. Benkendorff je mislil, da je doma, in je bil prav resno jezen na svojega tovariša, ki nikakor ni hotel oditi. Tako pozabljenih ljudi je pa vendarle malo.

s Narod brez živcev. Dolgoletni opazovalec kitajskega naroda veselo opisuje njegov narodni značaj. Človeku se zdi, piše, da Kitajci ne poznajo živcev. Kitajcu je igrača cel dan pisati, delati, v kakršni koli legi vztrajati, tkati, prati zlato, izrezljavati iz slonovine, z eno besedo delati najbolj dolgočasne reči, naprej in naprej, ne da bi pokazal najmanjšo utrujenost ali nervoznost (razburjenost); Kitajec je živ stroj. Ta lastnost se pokaže že zgodaj v otroku. Na Kitajskem ni razposajenih, zabavljenih dečkov. Vsi so nenavadno pridni in delajo v šoli brez prestanka, brez odmore. Kakor znano, Kitajec oddiha niti ne potrebuje ne. Sport in igra ima samo za prazno opravilo. Kitajec lahko vsepovsodi sladko spi, sredi ropotajočih strojev, sredi največjega hruma in hrušča, sredi cvilečih strokov, sredi kričečih naglavcev, na golih tleh, na podlagi, na stolu, z eno besedo vsepovsod in vsaki legi. Na Kitajskem bi lahko dobili ne milijona, ampak deset milijonov ljudi, ki bi ležali zleknjeni na treh

samokošnicah in spali z doli povešeno glavo kakor pajek in z odprtimi usti in z muho v njih.

s Kaj so bili starši izbornih čeških mož? Oče slavnega češkega zgodovinarja in »očeta domovine« dr. Fr. Palackega je bil vaški učitelj in krojač. Oče slavnega pesnika Vítězslava Halka je bil gostilničar. Oče nič manj slavnega ljubitelja preprostega narodnega pesništva Fr. L. Čelakovskega je bil tesar. Oče svetovno znanega učitelja in človekoljuba Jana Amosa Komenskega je bil mlinar. Oče izbornega pesnika M. Z. Polaka, c. kr. generalmajorja, je bil čevljar. Oče slavnega Jožefa Jungmana, ustanovitelja novočeškega slovstva in prvega buditelja češkega naroda, je bil kmet. Oče izbornega gledališkega pisatelja V. K. Klicpere je bil krojač in cerkvenik. Oče med priprostim narodom priljubljenega pisatelja V. M. Kramerijsa je bil tudi krojač in cerkvenik. Oče pesnika Jaroslava Kaline je bil nadzornik državnih cest. Oče Jana Hybla, priljubljenega pisatelja, je bil košar. Oče moravskega pesnika Jana Soukupa je bil suknar. Oče kanonika Jana T. Pešine zaslužnega zgodovinarja, je bil mesar. Oče dr. Pečérke, znanega pisatelja za preprosto ljudstvo in mladino, je bil vrtnar. Oče V. Hanka, ki je našel »Kraljedvorski Rokopis«, je bil kmet. Kmetia sta bila tudi oče pesnika V. Šolca in ravnatelja korov V. Proška. Oče J. Šike, ravnatelja škofijskega semenišča, je bil čuvaj v grajskem stolpu. Oče izvrstnega domovinskega in gledališkega pisatelja Jožefa K. Tyla je bil vojaški krojač. Oče J. M. Rautenkranca, profesorja, pisatelja in narodnega dramitelja, je bil košar. Oče F. Šumavskega, znanega slovničarja, je bil tesar. Oče J. F. Smetane, profesorja in zgodovinarja, je bil vrtnar. Oče svetovno znanega slovanskega jezikoslovca J. Dobrovskega je bil stražmojster pri dagoncih. Oče najbolj priljubljenega pisatelja Vaclava Kosmaka je bil krojač in cerkvenik. Iz navedenega je videti, da so najslavnejši češki možje izšli iz kmetijskega, preprostega in nepokvarjenega stanu — iz jedra češkega naroda.

Zagonetna morilka.

Markizo Brinvilliers so javno obesili na trgu Grève v Parizu leta 1676. Bila je najbolj znana morilka onih čarov, in sicer je delovala s strupom. Proces proti njej je bil javen, pokazale so se v njem vedno bolj zanimive stvari, javnost se je začela živahno zanimati zanj, policija je postala gorečnejša: dognali so, da je v Parizu še več takih angelčkov — spremljevalcev na oni svet. Zapri so jih, tako damo Voisin, Vigoureuse, Bossé, Filastre, dela Grauge in njihove moške pomočnike Le Sage, Dany, Guibourg in še nekaj drugih. Strašne reči so prišle na dan, visoke osebe so bile ocumljene, tudi najvišje plemstvo, tako vojvoda luksemburški, vojvodinja Soissons, vojvodinja Bouillon in druge. Za temeljito proučevanje teh zločinov je usta-

novil Ludovik 14. posebno sodišče, kojega predsednik je bil državni svetnik Gabrijel Nikolaj Reymie. Ta najvišji kriminalni in policijski svetnik države je bil vedno osebo navzoč, kadar so v svrhu poizvedb mučili zatrupljevalke v temnih kletah Bastille ali po v podzemskih zaporih Chateleta. S svojim podpisom je potrdil resničnost zasliševanja; a te protokole so potem na povelje kraljevo večinoma uničili, ker so se ustrašili množine grozodejstev, navedenih v njih; in sicer so bila to grozodejstva, ki so se baje dogodila v najvišjih krogih, najsi so bila potem že resnična ali pa zlagana, izsiljena izpovedi po natezalnicah.

Reynie je torej morilke strastno zasledoval. Imel je mnogo dobrih uradnikov pomagačev; najsposobnejši je bil detektiv Bazin, ki je nekega dne v bližini policijske palače kar na cesti aretiriral mladega moža v krasni livreji, potem je bil slučajno poslušal kratek razgovor njegov z nekim drugim gosposkim strežajem. Pripeljal ga je k svojemu visokemu šefu, ki se mu je zdela cela stvar tako zagonebna, čudna in sumljiva, da se je je takoj csebnost lotil.

Zelo nepotrpežljivo je gledala lepa grofica Štefanija Courcelles iz okna svojega budoarja na cesto. Bila je lepa mlada gospa, črni las, vdova, ki temu svetu nikakor ni odmrila.

Njena zaupna strežnica Georgette Leblanc je obračala krasno obleko za bal, ki jo je bila modistinja ravnokar prinesla. Zvečer je bil napovedan sijajen dvorni bal in njena gospodinja je bila tudi povabljenja.

»Žana dolgo časa ni domov,« reče grofica precej nevoljna.

»Morebiti mora čakati pri gospej Jumelle,« reče služkinja, »ali je pa še doma ni. Morda je pa ravno na poti k nam.«

»Če ne drži besede, bom zares huda,«

»In milostiva gospa bi imeli dosti vzroka za to.«

»Glej!« vzdikne naenkrat grofica, ki je ravnokar zopet pogledala skozi okno, »obisk bomo dobili. Dva gospoda sta pravkar vstopila v hišo. Aj, če se ne motim, eden je bil ja ... A kaj bi imel ta pri nas opraviti?«

Star sluga se prikaže in javi: »Gospod državni svetnik Reynie je prišel s svojim spremljevalcem in želi, da bi smel govoriti z gospo grofico.«

»Torej se nisem zmotila, res je naš visoki policijski šef,« vzdikne mlada vdova; »sedaj sem pa res radovedna! — Takoj pridem.«

Stopi najprvo pred ogledalo, potem pa hiti v sprejemni salon.

»Izredno me veseli, da ste me prišli enkrat obiskat,« pravi z najljubeznivejšim nasmehom, »a kaj je vzrok Vašega poseta?«

»Neka precej čudna zadeva, milostiva gospa,« reče resno državni svetnik.

»Vsedita se vendar, gospoda!«

Sama se vsede na nizek stol, Reynie pa njej nasproti. Njegov uradnik Bazin se pa ne zmeni za prijazno povabilo, temveč ostane pri vratih in gleda s svojimi nezaprte očmi policijskimi očmi naokoli, kakor bi slutil za svilenimi zastori in gardinami same sumljivosti.

»Torej?«

»Vi imate mladega služabnika z imenom Žan Remy?«

»Da.«

»Ravnokar so ga aretirali.«

»Moj Bog! Ali res? Zakaj pa? Prav gotovo je nedolžen, ta preprost mlad človek.«

»De!« ga je aretirali na cesti ravno v tistem času, ko se je nekam sumljivo pomenkoval z nekim drugim strežajem, prijateljem njegovim.«

»Ne razumem nič, gospod državni svetnik.«

»Rekel mu je namreč, da je poslan po neko morilko k gospej Jumelle na cesti sv. Jakoba.«

»In zato ...?«

»Zato prihajam k Vam.«

Grofica se nasloni v svojem stolu nazaj in se začne prav od srca smejati.

»Milostna gospa, stvar je resna, nikakor ne tako vesela kakor se Vam najbrže zdi,« pravi državni svetnik premišljeno. »Pomislite le, v kakšnih časih živimo, kakšni zločini so se dogodili in se še dogajajo; koliko zatrupljevalk je zaprtih ali pa že obsojenih. Da je ozumljena marsikaka visoka dama, tudi iz najvišjih krogov, to Vam bo menda znano?« (Dalje.)

Aprovizacija.

a Prodaja moka za kruh za 11 in 12 tedn. Od pondelika naprej se dobi na vsak provi odresok C karte po pol kg bele moka za kruh. Kilogram stane 4 K 66 v. Moka se prodaja v onih trgovinah, ki so bile objavljene v listih. Spremembe so le sledeče: V V. okraju se dobi moka na C izkaznice št. 24, 25 in 26 pri Krivicu, Dunajska cesta (ne Kham), v VI. okraju se dobi moka na C izkaznice št. 27, 28 in 29 pri Češnovarju, Kolodvorska ulica (ne pri Legatu, Slomškova ulica).

a Pehi in prodajalci kruha, smejo odvzeti strankam le A izkaznice.

a Prodajalci moka za kruh ozir. pecivo smejo prodajati moko le na B izkaznice.

a Prodajalci moka za kruh pa smejo prodajati moko le na odrezke C izkaznice, kakor se bo objavilo v listih.

Kdor bi pri prodaji delal nered, ali jemal druge vrste izkaznice kakor tiste, na katere sme oddajati nakazano mu blago, se mu bo de prodaja kruha ali moka odvzela.

Ing. dr. MIROSLAV KASAL

ohlastveno poverjeni stavbeni inženir.

Specielno stavbno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilsnerjeva ul. št. 7

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonske tovarniške poslopja, skladišča, betonske rezervoare, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. — Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbov inženerske stroke. — Tehniška mnjenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Prodaja prašičev.

V ponedeljek dne 28. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne se v Ljubljani na Zelčnem hribu pri dolenskem kolodvoru

proda potom javne dražbe

večje število prašičev za rejo različne velikosti.

VNOVČEVALNICA.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu, kakor tudi slavnate čevlje (solne), predpražnike, slavnate podplate za čevlje

Franjo Cerar, tovarna slamnikov, stob p. Domžale.

Tovarna je 7 minut oddaljena od kolodvora.

Lepa polica in rok pri nese mnogo prednosti, tako v zdravstvenem kakor v družabnem oziru. Fellerjeva popolnoma neškodljiva preizkušena »Elza« pomaga za obvarovanje in negovanje kože, odstrani nečistost kože, opeka prišče, brani proti solčarici, solčnim pegam, bori, razkavosti, veli sli kože. — Lonček močnejše vrste 6 kron. Omot in poštnina se računa posebej najceneje.

Namesto škodljivega mila

vzemimo za lica Fellerjevo »Elza« mlečno milo. katero je danes še zelo drago ali ima se iste dobrote in neškodljivosti kakor pred vojno. Boljše in finejše za negovanje kože v današnjem času si niti misliti ne moremo. — Bujne lase se more doseči samo s Fellerjevo »Elza« — Tanohina pomada za rast las. Okrepi kožo na glavi, prepreči plešavost in prezgodnjo osivelost. Lonček močnejše vrste 6. Omot in poštnina se računa posebej najceneje.

Za vsakdanje negovanje

telesa »Fellerjeve« »Elza« tonletne pastilje za umivanje telesa, otroške kopeli, kakor za ustno vodo itd. Cena kartonu 1 K 50 v. — 3 sahaj vrsti in povsod v žepu nositi se more bol ublažujoč, hladil, osvetoč.

Fellerjev »Elza« mentolni migrenski črtik. V lesen. cevki 1 K 50 v. Izvrsten proti glavobolu in migreni rabi se tudi proti vbočanju in ranitv. Voda za oči (collyrium) 2 K 50 v. — Mapljica proti zobobolu 2 K 50 v. — Pravi zagerški prsni sek proti kašlju stekl. 3 K. Francovo žganje v stekl. 4 80 in 12 80 K.

a Zelodac, prav. švedsko tinkturo, vel. stekl. 7 K 50 v, balzam (melen) male stekl. 1 K 60 v. Kurja ocesa odstrani brez bolečin Fellerjeva turist. tinktura »Elza« (tekočina) skupaj s kartonom 3 K in 1 K 50 v. obliž po 3 K in 1 K 50 v. Proti potanju

telesa in nog le Fellerjev »Elza« prašek z vsipom 1 K 50 v. Krilini prašek za živino davno poznani se zopet dobi. Karton 2 K. Omot in poštnina se računa posebej najceneje. Kdor naroči več, mnogo prihrani. Naročiti je treba pri lekarnarju EWGENU V. FELEK, Stubica, Elza trg št. 245 (Hrv. Zagerje).

Povest o dveh zdravnikih.

Franosko spisal Louis Ulbach. Prestavil Pal.

(Dalje.)

Tako je minil dan. Za gospo Fouchy je bila to sladka utrujenost; za mladega zdravnika pa posvetitev, polna bolesti in mišnosti. Ubogi mladi mož je prišel celo tako daleč, da se je vprašal, ali bi ne rešila morda Olimpija že odstranitev vseh tloravil. Bal se je nasilnih sredstev svojega očeta, ki je mislil, da mora miriti njeno naravo, dočim jo je bilo treba obuditi k življenju in pospešiti in razvneti delovanje njenih organov. Spočetka prestrašen je Louis končno vendarle zapazil, da so se utripi njene žile polagoma pomirili, in da je mlada žena, nad katero bi bil po prvem površnem opazovanju gotovo obupal, postala po preteku tega dne, ki sta ga preživela v zaupnem pogovoru, popolnoma vesela. Tega izida se spretni doktor ni nadejal. Ko se je upiral nazorom svojih pariških tovarisev, se je upiral le na zunanje vtise in na trenutni uspeh svojega zdravljenja. Ali je mogel torej kdaj slutiti, da bo čudovita intuicija tako naenkrat razkrila njegovemu laičnemu sinu tako globoko skrite skrivnosti? Da bi ga izdali utripi žile, se ni bal; a zaupnega razgovora ni učinka tiste moči, ki je vlekla drugega k drugemu, ni mogel preprečiti. Z vsemi silami svojega veleuma je poizkusil zakriti sledove svojega dela, a po božji previdnosti, ki navadno prekriža vse načrte človeškega napuha, je zadostovalo le nekaj ur zaupljivega občevarja, da ga je obsodil njegov sin zmote, nevednosti in trmoglavosti. Louis je čutil, kako je zadoživela v njem ta obdolžitve vedno jasne oblike. Visoko čislanje njegovega očeta se je manjšalo in zapuščalo v srcu žalostno praznoto. Ne le različnost nazorov, tudi resen boj je videl pred seboj. In vendar se ni mogel slutiti, do katere točke ga bo prignalo junaštvo njegove nepokorščine.

Ob šestih je odprl doktor vrata salona. Louis in Olimpija sta bila že doma. V očeh mladega doktorja je žarel plamen, ki so ga podnetile vdanost in prepričanje v njegovem srcu.

Gospa Fouchy je, nekoliko manj blede kot sicer, ležala izlegnjena v svojem naslonjaču in smehlajoč se počivala. Starček je spoznal, kaj se je zgodilo; a pokazal ni nikakega sledu svoje strahne jeze. Le nekoliko bolj ironičen je bil kot sicer; to je bilo vse. Louis je opazil, da so dajali grofici na strogo odredbo njegovega očeta le sluznate pijače in po antilogističnem režimu predpisana plehka jedila. Ne hoteč se spustiti s starim doktorjem v odprl boj, namreč v navzočnosti Olimpije, je skrivaj poizkušal odstraniti gusne pijače. Ko se je otrešel svoje boječnosti, je poizkusil razvedriti bolnico in ji je naenkrat pričel prirovedovati o svojem življenju, svojih študijah in zabavah. A oče Céret se ni dal varati. Dobro je videl, kako je njegov sin skrivaj in s tresočo roko napolnil grofici kozarec z vinom. Tudi ni prezrl, kako je njegov sin umetniško dovršeno večkrat utihotapil na vedno prazen krožnik gro-

lice krepek prigrizek; Louis je pričel vidno oblegati tako strogo predpisano zdržnost v jedi in pijači; grofica pa je zamaknjeno poslušala in se je nevede pregrešila zoper vse postave, po katerih je živela toliko časa.

Stari Céret se je bal, da ne bi bruhnil njegov srd na dan; ves se je tresel od jeze. Ko je čutil, da ima zopet v oblasti svoj glas in obraz, se mu je zdelo pametno, da izpregovori odločilno besedo.

«Kaj pa je to?» je vzkliknil. «Vi jeste, pijete! Dober tek, gospa, se najpokornejše priporočam, če bodele tako spoštovali moje predpise!»

Olimpija je zardela in hlastno porinila na stran svoj krožnik in kozarec.

«Ah, oprostite, ljubi doktor, storila sem iz pozabljivosti; nikdar več ne napravim kaj takega.»

In s svojimi lepimi, koprnečimi očmi je prosila odpuščanja za to nehotno hlastanje po življenju in zdravju.

«Moj gospod sm uganja lepe stvari! To je torej moderna veda: jesti in piti! Lepo, za posledice se ne brigamo. O, materijalist! Za danes naj bo, zatisnil bom eno oko, dokler ne pospravite vsega, kar je nakopičil Louis na vaš krožnik. (Olimpija je ravno hotela razrezati majhno perot jerebice.) A če bodele jutri trpeli in tožili, potem vas bom lahko upravičeno ozmerjal, kolikor bom hotel; in tega ne bom pozabil, ali slišite?»

«Jaz prevzamem odgovornost za moje ravnanje,» je Louis Céret veselo odgovoril; «jaz jamčim za moje zdravljenje, in če bo milostljiva gospa jutri bolna, potem mene primite!»

«Ah tako, ti se iz svojega očeta norčuješ?» je odgovoril doktor in naglo in ostro ošinil smehlajoči se obraz svojega sina.

«In sedaj čestitam tudi vam, gospod! Gotovo ste mu med tem dolgim posvetovanjem povedali veliko slabega o meni?»

«Nikar, doktor, nikar ne bodite hudil! Bila sem nekoliko nespametna, a povem vam, če se ne bodele preveč jezili, da tega prav nič ne obžalujem; kajti zdi se mi, da sem mnogo bolj zdrava in kreпка kot prej. Vsled izprehoda mi jedi tako teknejo; in tudi sama nisem bila! Kako prijetno je, če človek zopet najde prijatelja!»

«Saj sem vedel,» je vzkliknil Louis ponosno in veselo.

«Kaj si vedel?» ga je prekinil doktor, brzdač svoj jezo.

«Vedel sem, ljubi oče,» je odgovoril Louis, spretno zatajevač se, «da bo vaše previdno zdravljenje podelilo gospej grofici ta naravni mir, ki se ga danes veselimo. Lepi dan, ki smo ga ravnokar preživeli, je vaše delo, in le iz skromnosti nočete priznati uspeha.»

«Tako? Ali veš samo to?» je odgovoril starček, nervozno bobnajoč po svojem krožniku. «Lepo, lepo, sinko moj!»

«Da, jaz mnogokrat marsikaj uganem.»

«Oho! Kaj si pa še vse uganil?»

«Ne, na primer, da bi naš prepir lahko dolgočasil grofico.»

«Glej, glej, kakšen doktor si postal, sinko moj! Ti misliš, da se bova prepirala? Ali misliš morda, da sem zato ostel v svojem poklicu, da bi na svoje stare dni moral zagovarjati svojo plešo pred tvojo puhlo kodrasto glavico? Kar se tiče znanstva, si ti še neodstavljen dojenček; hajdi, moj sin, sesaj še dalje!»

«Moj ljubi prijatelj,» je laskavo izpregovorila gospa Fouchy, ki jo je zabaval prepir o njenem zdravju, «sicer ne vem, ali je gospod Louis učenjak, ali pa mu je še treba, da se vrne k svoji dojkli v Pariz, a toliko vem, da se vam ga ni treba sramovati, in da je podedoval vašo resnost in vašo bistroumnost. Brez obotavljanja ga lahko napravite za sokrivca pri slabem zdravljenju moje malenkosti, in če bo treba tega mladega dojenčka fakultete še krstiti, dobro, bom jaz njegova botra.»

«Že dobro,» je z nervozno veselostjo odgovoril stari zdravnik in divje pogledal svojega sina, «tu je čaša in to vino naj bo blagoslovljena voda. Nagni glavo, dečko —»

«Doktor, doktor, vi ste bogokletnik,» je šepetala Olimpija.

«Ali naj sežgem recepte, ki so bili moje sanje, in pridem na dan z drugimi, ki bi jih najrajši sežgal?» je vprašal Louis Céret, trudno se smehlajoč in žalostnega srca.

«Glej ga, glej!» se je norčeval doktor z nenaravno veselostjo in spremljal vsako šalo z živahnimi kretnjami in velikim smehom. — Tako se je vlekel pogovor nekaj časa, zasmehljivo in izzivajoče. Louis je bil pri mislih na boj s spretnim očetom ves vznemirjen, a njegova silna vera ga je utrdila in navdušila za boj. Na tihem je ponovil najslovesnejše fraze in se oborožil z vso svojo poštenostjo. A kljub temu se je smejal in zbijal šale, ki bi si jih ne bil dovolil pri nobeni drugi priložnosti; in nazunaj vesel in živahen, je čutil v srcu velik strah.

Zagrebska borza.

LDU. Zagreb, 25. aprila. Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Danari	Blago
Banka za trg., obrt in industrijo	438	—
Banka in hranilnica za Primorje na Sušaku, nove delnice	490	515
Eskomtna in menj. banka, Brod	358	367
Hipotekarna banka, Zagreb	375	387
Jadranska banka, novo	870	880
Hrvatska kreditna banka, stare	895	905
Narodna banka Zagreb	—	437
Obrtna banka	220	225
Poljedelska banka, stare delnice	86	88
Prva hrvatska hranilnica	—	8708
stare delnice	—	8300
nove delnice	—	807
Rečka pučka banka, nove deln.	208	705
Zemaljska banka, nove delnice	690	115
4½% zadolžnice mesta Zagreba	—	—

Izdajatelj konsorcij «Večernega lista».
Odgovorni urednik Viktor Cenčič.
Tiska Južnoslovenska tiskarna v Ljubljani.